

“Det er uambitiøst ikke at inddrage byerne i biodiversitetsplaner”

Der er gode muligheder for at skabe flere naturområder i København, mener indlæggets afsendere.

Arkivfoto: Liv Latricia Habel/Ritzau Scanpix Foto: Ritzau Scanpix

Knud Erik Hansen, formand for Danmarks Naturfredningsforening (DN) København

Pil Thielst, arkitekt og partner, Lundgaard & Tranberg Arkitekter

02. sep. 2024 KL. 09.15 [Del](#) Gem til senere

Den grønne treparts planlagte omlægning af landbrugsjord er godt nyt for naturen, men det fritager ikke byudviklingen for ansvar

Før sommerferien landede de grønne trepartsforhandlinger med gode nyheder for den danske natur: 390.000 hektar landbrugsjord skal udtages og omlægges til skovrejsning og lysåbne naturområder.

Det er et vigtigt skridt mod et grønnere Danmark, og med aftalen kommer vi tættere på målet for EU's biodiversitetsstrategi 2030, som er, at minimum 30 pct. af landenes land- og havarealer skal være beskyttet natur.

For Danmarks vedkommende betyder det vidtrækkende omlægninger, da vi i dag kun mønstrer sølle 2 pct. reelt beskyttet natur – for at sætte det i kontekst, så svarer det nogenlunde til halvanden Bornholm.

“ Respekt over for og prioritering af alt eksisterende – bygget såvel som levende – bør være nålen i det nye etiske kompas

Ser man på det med lidt mildere blik og medtager områder, som ikke er beskyttede og derfor både risikerer sprøjtegift, kunstgødning og endda i fremtiden at blive omlagt til andre formål, kan tallet strækkes til – stadig ikke prangende – 12 pct. svarende til cirka halvanden Fyn.

Ud af hele Danmarks areal udgør trepartens 390.000 hektar ca. 9 pct. Bliver det hele til ny natur, kan regnestykket løftes væsentligt. Men uanset om udgangspunktet er halvanden Bornholm eller halvanden Fyn, lander vi stadig et pænt stykke fra de 30 pct., som er det, vi i Danmark har forpligtet os til over for EU.

Inddrag byerne

I aftalen står landbruget til at skulle levere langt de fleste hektarer til trepartsomlægningen. Men hvorfor ikke også se på, hvordan byerne kan bidrage til den beskyttede danske natur? Vi mener, at en udvidet strategi, der inddrager byerne, ville kunne få afgørende betydning for, at Danmark kommer i mål. Selvom vi i byerne ikke kan skabe de helt store naturområder, hvor naturen entydigt er til for naturens skyld, og hvor der kan opnås en høj biodiversitetsfaktor, vil sammenhængende korridorer til dyr og planter være en stor gevinst.

Det er imidlertid ikke kun biodiversiteten og dyrene, der vil få gavn af danske byer med flere grønne områder. Også hos os mennesker har det en positiv helbredseffekt at være tæt på og omringet af natur. En øget “naturfølelse” dér, hvor vi bor, kan også fremme den samfundsomstilling, som miljø-, klima og biodiversitetskriserne kræver. Vi mennesker bliver nemlig mere tilbøjelige til at prioritere naturen, jo tættere vi har den inde på livet, og derfor er naturarealer for menneskers skyld også vigtige.

København kan nå at levere

Med Storkøbenhavn som eksempel findes der gode muligheder for at skabe yderligere naturområder i byen.

Illustration: Lundgaard Tranberg

Vi starter øverst på kortet fra nord mod syd: En naturpark i Nordhavn kan bidrage med ca. 100 hektar. Og hvis Københavns Kommune i stedet for Lynetteholmen etablerer en dæmning som stormflodssikring af København, vil det frigøre ca. 275 hektar til vands, som kunne blive til beskyttet havareal til gavn for ålegræsenge, fiskebestande og saltvandsgennemstrømning til en hårdt presset Østersø. Yderligere ca. 80 hektar kunne komme fra Refshaleøen, hvis man afstår fra at bebygge den – eller kun bebygger ganske tyndt, f.eks. som et eksperimentarium for plantebaseret byggeri.

Mindre områder som Kløverparken, Amagerbanen og Valbyengen kan også bidrage – ikke mindst til at fuldende en gennemgående grøn korridor gennem det bebyggede København – ja faktisk lige gennem Fingerplanens håndflade.

Siden 1947 har Fingerplanens tydelige menneskehåndfigur illustreret visionen om en Hovedstadsregion med natur – og der er brug for en genplanlægning af København, hvor netop dét princip respekteres.

Omstilling af byggeriet

Hvis udviklingen i byernes befolkningstal og vores flyttemønstre kræver flere, byggede kvadratmeter til boliger, velfærd eller arbejdspladser, bør pladsen findes ved nænsomt at fortætte de eksisterende og tyndt/lavt bebyggede byområder, som i Hovedstadsregionen allerede ligger stationsnært og koblet på infrastrukturen.

Det kræver arkitekter, ingeniører og entreprenører med kompetencer til at værdisætte det eksisterende samt til at restaurere, bevare og ombygge. Kompetencer, det betaler sig at udvikle, hvis nybyggeri på en bar mark slet og ret ikke længere er en mulighed.

En vedvarende omstilling af byggeriet er mulig – men kun hvis vi kollektivt har mod til at ændre reglerne for hvor og hvordan, der må bygges på vores fælles areal. Respekt over for og prioritering af alt eksisterende – bygget såvel som levende – bør være nålen i det nye etiske kompas.

Der er brug for at ændre kursen for de igangværende udviklingsprojekter, som er drevet af tungtvejende økonomiske interesser.

Datidens beslutninger om at sikre naturområder i byerne – Botanisk Have i Aarhus, Assistens Kirkegård og (delvist) Amager Fælled i København og mange flere – bidrager i dag til at gøre tilværelsen i vores byer skønnere for både mennesker, planter og dyr; for alt levende. Nutidens multikriser kræver beslutninger af endnu større opfindsomhed, generøsitet og mod. Men hvor der er en vilje, er der en vej.